
IMPACTUL PROIECTULUI ÎN CIFRE

- Peste **10.000 de persoane** implicate direct în primele două etape;
- Peste **8.000 de răspunsuri** la consultarea online;
- Peste **1.200 de participanți** la dezbaterile regionale;
- Peste **140 de membri** în cele șapte grupuri de lucru tematice;
- Peste **60 de evenimente** organizate sub egida proiectului, de către alte părți interesate.

SPECIFICUL PROIECTULUI

Proiectul „România Educată” reprezintă cea mai amplă și de durată consultare publică desfășurată până acum în domeniul politicilor publice din educație.

Acest demers exprimă dorința Președintelui României ca **fiecare român să aibă ocazia de a contribui la proiect**. Consultarea a pornit de la așteptările întregii societăți, nu doar ale experților, și astăzi se reîntoarce către societate, înainte de finalizarea rezultatelor.

Încă de la început, proiectul „România Educată” **a fost proiectat către viitor**, întreaga abordare încercând să răspundă provocărilor următoarelor decenii.

Președintele Klaus Iohannis **nu a negat niciodată demersurile similare din trecut**, recunoscând propunerile și contribuțiile valoroase. Demersurile anterioare au arătat, însă, că atât timp cât nu **sunt asumate de actorii din sistem și de cetățeni**, nu reușesc să fie implementate pe termen lung din cauza „reformitei” din educație.

DOCUMENTUL LANSAT ÎN DEZBATERE PUBLICĂ

Include o viziune și o strategie la orizontul 2030 care cuprinde **deziderate, ținte și obiective concrete** pentru următorul deceniu, propunând **două scenarii** alternative de structurare a sistemului educațional.

De asemenea, pot fi consultate cele **șapte rapoarte tehnice**, pe teme identificate în prima etapă a proiectului ca fiind prioritare:

1. Cariera didactică;
2. Echitatea sistemului educațional;
3. Profesionalizarea managementului educațional;
4. Un învățământ profesional și tehnic de calitate;
5. Autonomie, calitate și internaționalizare în învățământul superior;
6. Educație timpurie accesibilă tuturor;
7. Evaluarea elevilor și studenților.

Rapoartele propun **obiective și măsuri concrete** pe termen scurt, mediu și lung. Totodată, fac și o trecere în revistă a situației actuale din sistem, oferind astfel o argumentare completă.

PRINCIPALELE CONCLUZII

PILONII SISTEMULUI DE EDUCAȚIE:

1. Personalizarea și asigurarea calității procesului educațional pentru toți elevii/studenții

Sistemul va trebui să se centreze pe nevoile beneficiarului și nu invers, oferind experiențe de învățare autentice pentru fiecare copil sau tânăr, pornind de la profilul și înclinațiile acestuia. Educația va fi percepută nu ca obligație, ci ca un proces plăcut, la care fiecare vrea să participe.

2. Flexibilitatea sistemului de educație pentru a răspunde corect nevoilor elevilor/studenților

Un sistem de învățământ flexibil va oferi soluții educaționale adecvate atât pentru indivizi, cât și la nivel de instituții. Exemple concrete sunt rutele flexibile de formare, punțile de schimbare a parcursului de formare sau diversitatea crescută a specializărilor/profilurilor.

3. Adaptabilitatea sistemului la schimbările externe și la tendințele viitorului

Presupune corelarea practicilor educaționale din România cu tendințele și practicile internaționale, respectând însă ferm principiile eticii și integrității.

DEZIDERATE PENTRU SISTEMUL DE EDUCAȚIE DIN 2030

1. Sistemul de educație **formează cetățeni activi**, cu valori europene, adaptați condițiilor economice și sociale, cu o cultură civică și democratică solide.
2. **Educația este individualizată**, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și în conformitate cu specificul fiecărei comunități de învățare.
3. **Educația începe cât mai devreme** în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale.
4. **Profesorii sunt mentori și facilitatori**, veritabili profesioniști în educație.
5. Pentru educație **se alocă resurse suficiente**, în mod transparent și eficient.
6. Sistemul de educație este unul **echitabil și de calitate** pentru fiecare elev.
7. Tinerii pot opta pentru **trasee flexibile** în educație.
8. Sistemul de educație românesc este **atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume**, facilitând mobilitatea internațională.
9. Învățământul primar și secundar asigură **alfabetizarea funcțională** a tuturor elevilor.
10. **Etica și integritatea** sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional.
11. Managementul educațional este unul **profesionist, bazat pe inovație**.
12. Cadrul legislativ care guvernează educația este unul **stabil și se bazează pe o viziune asumată**.

ȚINTE PROPUSE LA ORIZONTUL 2030:

- Cel puțin **30%** dintre copiii de **0-3 ani** să fie incluși în educația ante-preșcolară.
- Cel puțin **95%** dintre copiii de **3-5 ani** să fie incluși în educația preșcolară.
- Clasarea în **primele 30 de state** de pe mapamond, în cadrul testelor PISA.
- Cel puțin **80%** rata de promovare a testării de la finalul educației gimnaziale.

- **75% rata de promovare a examenului de bacalaureat** din totalul colectivității și organizarea de politici țintite spre reducerea numărului de instituții de învățământ cu rate de promovare mai mici de 50%.

DOUĂ SCENARII PENTRU STRUCTURA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE

Documentul supus dezbaterii publice propune două scenarii de structurare a sistemului de educație. Ambele scenarii au în comun **tranziții mai flexibile între cicluri, opțiuni suplimentare pentru tinerii din învățământul profesional, dezvoltarea învățământului de tip dual și prevăd, totodată, un rol crescut al consilierilor și portofoliilor educaționale, care devin operaționale.**

Educația timpurie este realizată de personal educațional cu studii terțiare, include servicii medicale și de triere bine organizate (de exemplu, vaccinarea obligatorie a copiilor este verificată), precum și servicii psihologice, de logopedie și educație parentală.

În **învățământul primar**, toate cadrele didactice au absolvit învățământul superior și beneficiază de formare continuă de calitate, fiind sprijinite în activitatea lor de un număr suficient de consilieri școlari, profesori de sprijin, mentori etc. În fiecare școală există personal medical. În procesul de evaluare sunt utilizate testările pe bază de calificative. Progresul copiilor este inclus în portofoliul lor educațional, alături de alte mențiuni privind competențele dobândite în urma unor activități de educație non-formală sau informală.

Odată cu **învățământul secundar inferior** se introduce notarea clasică. Materiile sunt predate de profesori de specialitate, absolvenți de studii superioare, cu o pregătire pedagogică extensivă. O parte a curriculumului are caracter interdisciplinar și există o gamă largă de activități extra-curriculare organizate sau facilitate de școli, pentru a fructifica dezvoltarea de interese diverse în rândul copiilor.

Învățământul secundar superior include trei rute distincte: teoretică, vocațională (profil militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic) și profesională. Cadrele didactice au absolvit învățământul terțiar și dețin o pregătire pedagogică și practică de specialitate. Suplimentar, cadrele didactice din învățământul profesional beneficiază de stagii de formare în economia reală. Atât ruta profesională, cât și cea vocațională se pot derula parțial la potențiali angajatori sau instituții

relevante (de exemplu, pentru filiera vocațională: cluburi sportive, săli de concerte etc.). O mare parte dintre liceele profesionale au regim dual, în funcție de posibilitățile specifice fiecărei regiuni în parte.

Există servicii suport în toate instituțiile de învățământ secundar superior, inclusiv servicii de consiliere, orientare în carieră și de sprijin remedial.

În învățământul superior, cadrele didactice sunt persoane care au finalizat studiile de licență și de master și – pentru titularii de curs – doctorale. Avansarea în carieră pentru cadrele didactice universitare ține cont de o evaluare a competențelor pedagogice. Universitatea oferă programe de formare continuă în domeniul educației, care ajută la obținerea de performanță în zona de predare/învățare. Există servicii de consiliere în carieră, consiliere psihologică și programe remediale în toate universitățile. Lucrările majore (licență, disertație) sunt trecute în mod obligatoriu prin soft-uri anti-plagiat și listate în baze de date publice, cu respectarea legislației în vigoare.

Pentru toate ciclurile de studiu asociate învățământului terțiar, se stabilesc ținte minime de mobilitate de 20% la nivel de licență și masterat și de 90% pentru studiile doctorale. Simultan, cel puțin 5% dintre programele de studiu sunt derulate în comun cu alte universități europene sau internaționale.

Precizăm că structura celui de-al doilea scenariu se bazează pe corelarea nivelurilor școlare cu etapele de dezvoltare a copilului (format 6+3+3, în loc de 5+4+4) și elimină criteriile de acces la examene de tranziție precum bacalaureatul (orice elev se poate înscrie, indiferent de tipul studiilor secundare finalizate). Primul scenariu propune două tipuri de Bacalaureat (teoretic și aplicat), iar cel de-al doilea scenariu include și posibilitatea Bacalaureatului Internațional. Tot cel de-al doilea scenariu propune, în cazul învățământului superior, organizarea de către stat a unui sistem de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, detaliat pe domenii și programe de studiu. Universitățile care organizează un număr ridicat de programe cu rată redusă de inserție pe piața muncii specifică domeniului de studiu pot fi penalizate în cazul în care nu realizează reforme curriculare, de relaționare cu angajatorii sau de structură a ofertei de programe.

ALTE PROPUNERI RELEVANTE¹

Cariera didactică

- Accesul în cariera didactică devine unul meritocratic, cu accent pe recrutarea celor mai buni absolvenți de învățământ superior;
- În formarea inițială, un accent major se pune pe practică;
- Cadrele didactice au acces la programe de formare continuă, care contribuie la specializarea lor în domenii cruciale pentru sistemul de educație în ansamblul său.

Echitatea sistemului educațional

- Oferirea de sprijin adițional pentru copiii aflați în risc de abandon (prin măsuri educaționale remediale, burse și serviciile sprijin și consiliere a familiilor). De exemplu, pot exista programe de tipul „primul student”, care să ajute tinerii talentați, dar fără posibilități materiale, să ajungă la o facultate prin oferirea unui ajutor financiar consistent;
- Reducerea decalajelor de calitate între școli prin oferirea de resurse suplimentare școlilor aflate în zone dezavantajate (ex: bonusuri salariale pentru cadrele didactice bine pregătite, resurse pentru echiparea instituțiilor sau norme suplimentare de consilieri).

Îmbunătățirea managementului educațional

- Organizarea unor programe dedicate de formare a managerilor educaționali;
- Consultarea elevilor, studenților și angajatorilor atunci când se iau decizii importante pentru școală sau universitate. Se recomandă reprezentarea acestora în consilii/senate într-o pondere mai mare.

Învățământul profesional și tehnic

- Extinderea educației profesionale la nivel terțiar, pentru a face față creșterii nivelului de tehnologizare din industrie și servicii;
- Dezvoltarea educației duale, care trebuie să continue în zonele în care acest lucru este posibil;

¹precizăm că nu este o listă exhaustivă a obiectivelor și măsurilor din document

- Formarea specială a cadrelor didactice care predau în învățământul profesional pentru a se asigura complementaritatea între educația de la școală și practica derulată la angajator.

Învățământul superior

- Recredibilizarea școlii doctorale prin evaluarea calității formării doctorale, eliminarea cazurilor de plagiat cu ajutorul soft-urilor, dar și cu al cursurilor de etică a cercetării;
- Diversificarea misiunii universităților, necesară pentru a permite o evaluare a performanței mai adaptată individualității fiecărei instituții de învățământ superior, dar și pentru o mai bună utilizare a alocațiilor din bugetul public.

Educația timpurie

- Construirea de creșe suplimentare pentru a oferi tuturor copiilor șansa la o dezvoltare armonioasă din punct de vedere cognitiv, emoțional și social, dar și pentru a permite părinților să împace viața profesională cu viața de familie;
- O mai bună pregătire a educatorilor și puericultorilor, de nivel terțiar. Impactul pe care îl are calitatea educației timpurii va influența dezvoltarea copilului de-a lungul întregii sale vieți.

Evaluarea

- Momentan există suspiciuni că notele nu ar reflecta ceea ce știe un elev sau student. Elaborarea unor standarde și a unor descriptori corespunzători scalelor de notare utilizate în evaluarea elevilor și utilizarea lor pentru compararea rezultatelor școlare este necesară pentru creșterea încrederii societății în sistemul de notare din școli;
- Rezultatele evaluărilor trebuie folosite pentru a realiza intervenții remediale în școlile cu rezultate slabe, nu doar pentru a face rapoarte statistice nevalorificate;
- Fiecare copil ar trebui să beneficieze de un portofoliu educațional în care să fie incluse toate elementele de progres în spațiul academic și al dezvoltării pe toate dimensiunile relevante;
- Asigurarea transparenței și a corectitudinii evaluărilor din învățământul superior, inclusiv intensificarea acțiunilor pentru combaterea fenomenului de plagiat.

ETAPA URMĂTOARE

Vom **integra feedback-ul** venit din partea societății și a experților, în urma lansării documentului în dezbateri publice. Mai mult, vom **discuta** cu reprezentanți din mediul politic, executiv și legislativ cu scopul de a media corelarea cadrului normativ cu propunerile proiectului „România Educată”.

Vom organiza **dezbateri pe următoarele teme**: guvernarea în educație, finanțarea, arhitectura curriculară și impactul societății digitale asupra educației. Totodată, cei care doresc vor putea înscrie în continuare **evenimente sub egida proiectului „România Educată”**.

Împreună cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), vom lansa **patru policy briefs**, în cadrul unui proiect finanțat de către Comisia Europeană, pe următoarele patru teme: (1) carieră didactică, (2) management educațional, (3) echitate, (4) educație timpurie.

CONTACT

E-mail: romaniaeducata@presidency.ro

Site: www.romaniaeducata.eu

Pagina de Facebook: **RomaniaEducataOficial**

#RomaniaEducata